

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

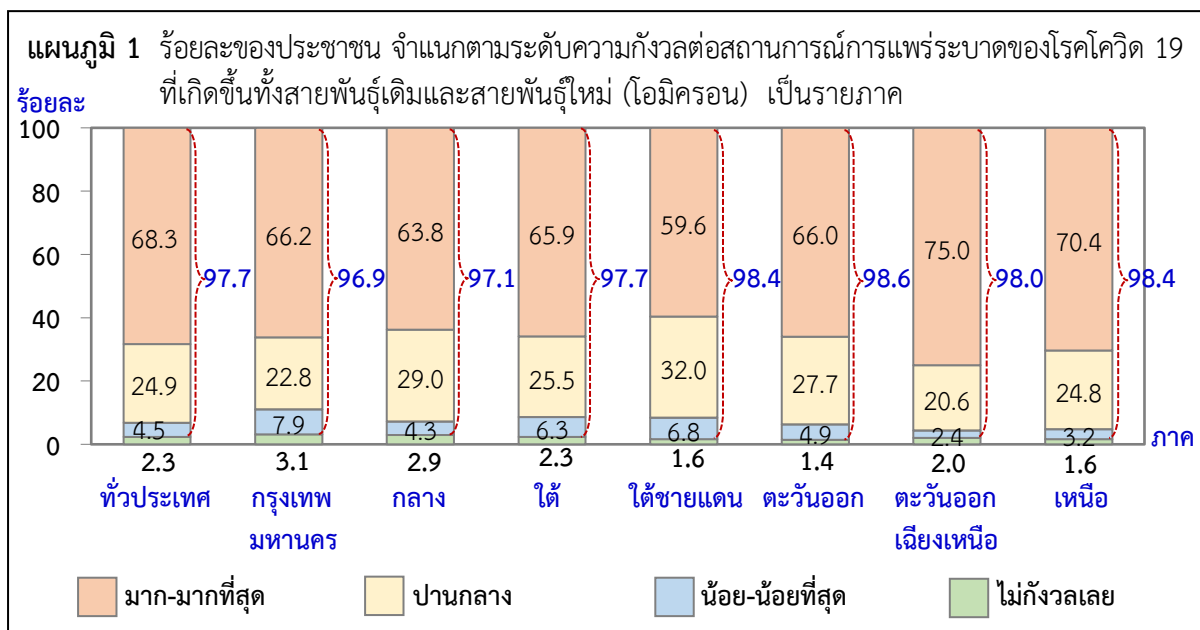
การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ต่อการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal Life) พ.ศ. 2565

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 (COVID-19) ได้ส่งผลให้เกิดรูปแบบการใช้ชีวิตที่ต้องเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สิ่งที่เรียกว่า “New Normal Life” ซึ่งก็คือ การสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเวลาออกนอกบ้าน การทำงานที่บ้าน มีการประชุมผ่านระบบออนไลน์มากขึ้น การเรียนออนไลน์ การซื้อของ/สั่งอาหารออนไลน์ การเว้นระยะห่างในสังคม สถานที่ต่าง ๆ ต้องมีการตรวจวัดอุณหภูมิและคอยทำความสะอาดฆ่าเชื้อตลอดเวลา การจัดงานกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้คนจำนวนมากต้องมาอยู่รวมตัวกันอาจได้รับความนิยมน้อยลง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal Life) ได้กระทบวิถีการดำเนินชีวิต การจำกัดสิทธิเสรีภาพในบางเรื่อง รวมถึงปัญหาความเป็นอยู่ที่เกิดจากเศรษฐกิจ การตกงาน การขาดรายได้ ทำให้ชีวิตยากลำบากมากขึ้น ส่งผลถึงครอบครัว สังคม ประเพณีและวิถีปฏิบัติ

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม จึงได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal Life) พ.ศ. 2565 เพื่อให้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการคลัง กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นต้น) นำข้อมูลไปใช้ในการติดตาม ประเมินผล และวางแผนกำหนดนโยบาย/มาตรการที่เหมาะสมในการใช้ชีวิตรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า “New Normal Life” การสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจด้วยตัวอย่างแบบ Stratified Three - stage Sampling โดยส่งเจ้าหน้าที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ไปสัมภาษณ์สมาชิกในครัวเรือนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ทุกจังหวัดทั่วประเทศครัวเรือนละ 1 ราย ระหว่างวันที่ 5 - 18 มกราคม 2565 มีจำนวนประชาชนตัวอย่างทั้งสิ้น 6,970 ราย ซึ่งสามารถสรุปผลได้ ดังนี้

1. ความกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่เกิดขึ้นทั้งสายพันธุ์เดิมและสายพันธุ์ใหม่ (โอมิครอน)

ประชาชนร้อยละ 97.7 ระบุว่ามีความกังวลต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่เกิดขึ้นทั้งสายพันธุ์เดิมและสายพันธุ์ใหม่ (โอมิครอน) ขณะที่ร้อยละ 2.3 ระบุว่าไม่กังวลเลย โดยทุกภาคมีความกังวลฯ ในสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 96

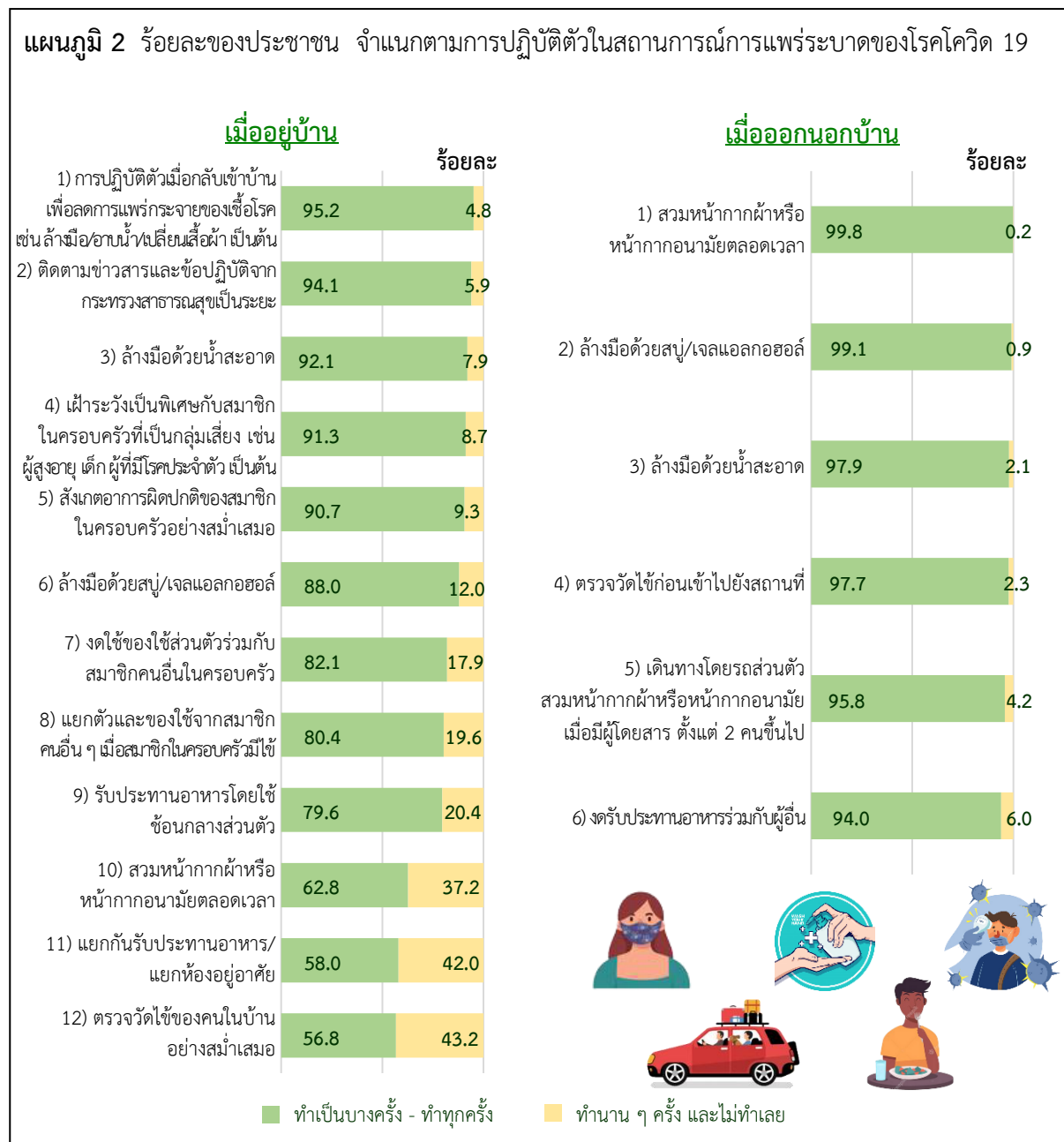
2. การปฏิบัติตัวของประชาชนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

เมื่ออยู่บ้าน พบว่า ประชาชนมากกว่าร้อยละ 90 ปฏิบัติตัวตามมาตรการของภาครัฐ โดยการปฏิบัติตัวเมื่อกลับเข้าบ้าน เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อโรค เช่น ล้างมือ/อาบน้ำ/เปลี่ยนเสื้อผ้า เป็นต้น ติดตามข่าวสารและข้อปฏิบัติจากกระทรวงสาธารณสุขเป็นระยะ ล้างมือด้วยน้ำสะอาด เผื่อระวังเป็นพิเศษกับสมาชิกในครอบครัวที่เป็นกลุ่มเสี่ยง เช่น ผู้สูงอายุ เด็ก ผู้ที่มีโรคประจำตัว เป็นต้น และสังเกตอาการผิดปกติของสมาชิกในครอบครัวอย่างสม่ำเสมอ

อย่างไรก็ตามเมื่ออยู่บ้าน ประชาชนยังไม่สามารถปฏิบัติตัวตามมาตรการของภาครัฐ เพื่อลดการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้อย่างเต็มที่ เช่น สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา (ร้อยละ 62.8) แยกกันรับประทานอาหาร/แยกห้องอยู่อาศัย (ร้อยละ 58.0) เป็นต้น

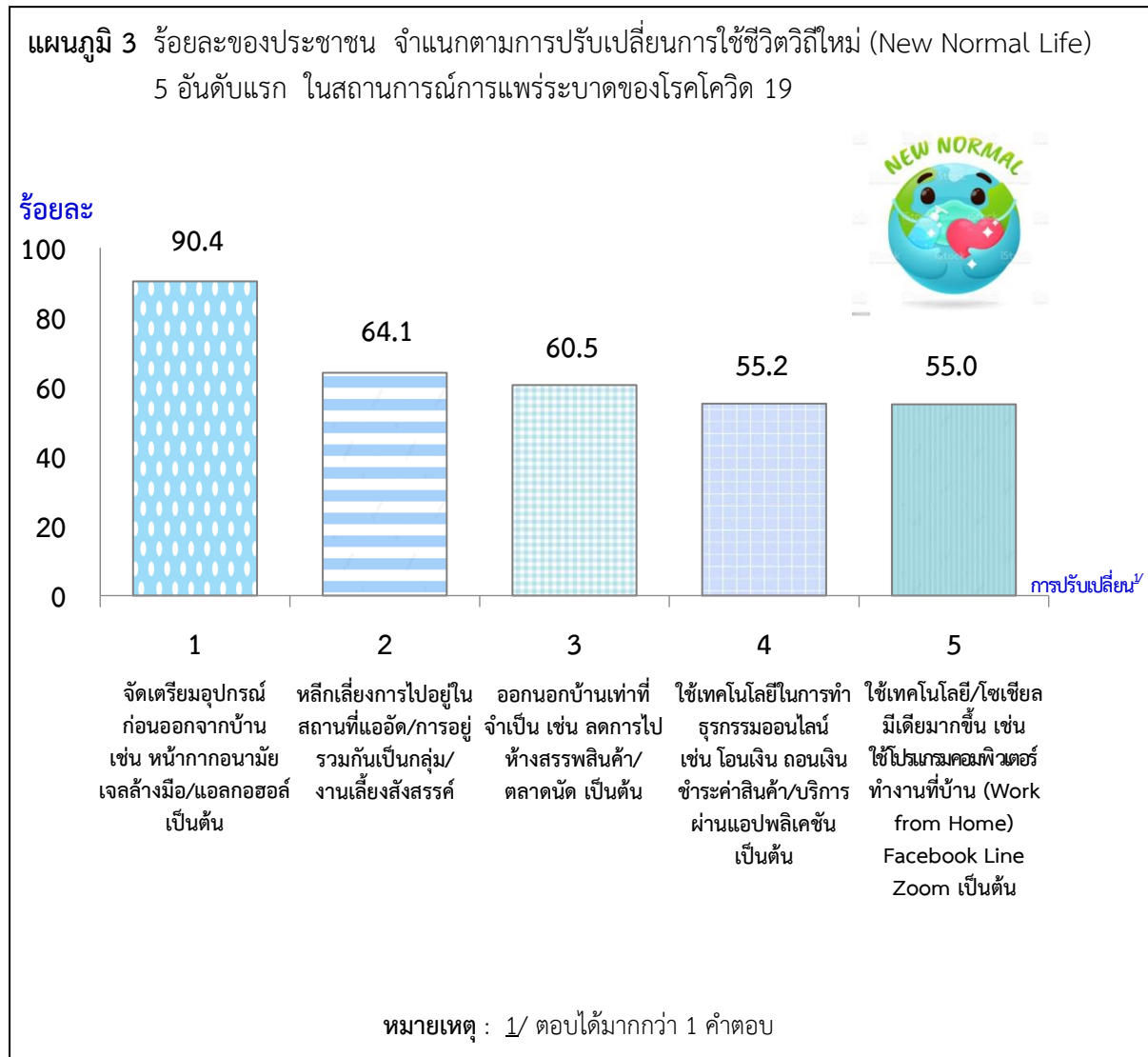
เมื่อออกนอกบ้าน พบว่า ประชาชนมากกว่าร้อยละ 90 ปฏิบัติตัวในเรื่องสวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยตลอดเวลา ล้างมือด้วยสบู่/เจลแอลกอฮอล์ ล้างมือด้วยน้ำสะอาด ตรวจวัดไข้ก่อนเข้าไปยังสถานที่ เดินทางโดยรถส่วนตัว สวมหน้ากากผ้าหรือหน้ากากอนามัยเมื่อมีผู้โดยสาร ตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และงดรับประทานอาหารร่วมกับผู้อื่น

แผนภูมิ 2 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามการปฏิบัติตัวในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

3. การปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal Life) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19

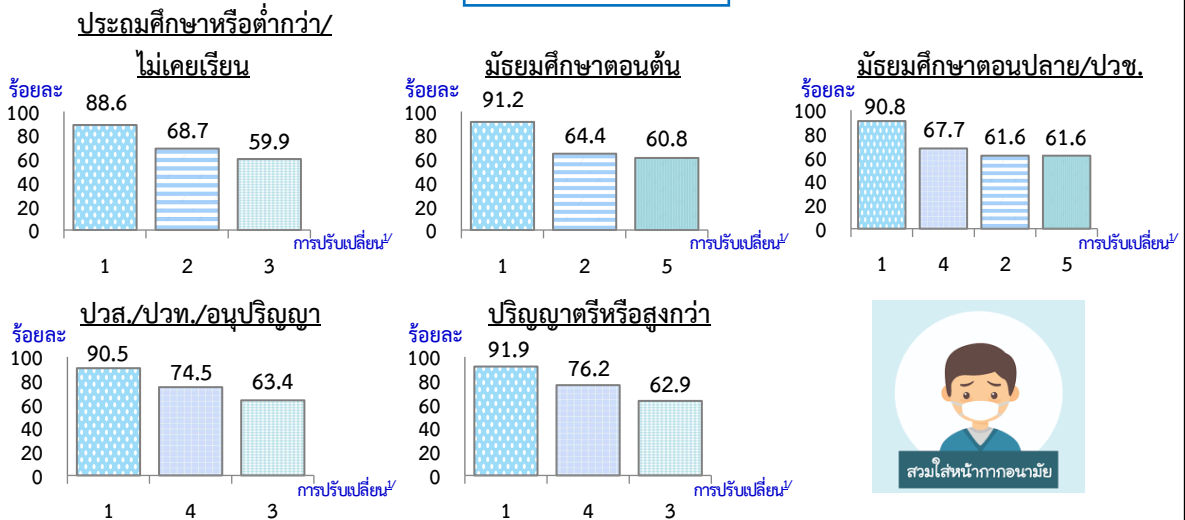
จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่เกิดขึ้น ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal Life) 3 อันดับแรก ดังนี้ (1) จัดเตรียมอุปกรณ์ก่อนออกจากบ้าน เช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ/แอลกอฮอล์ เป็นต้น (ร้อยละ 90.4) (2) หลีกเลี่ยงการไปอยู่ในสถานที่แออัด/การอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม/งานเลี้ยงสังสรรค์ (ร้อยละ 64.1) และ (3) ออกนอกร้านเท่าที่จำเป็น เช่น ลดการไปห้างสรรพสินค้า/ตลาดนัด เป็นต้น (ร้อยละ 60.5)

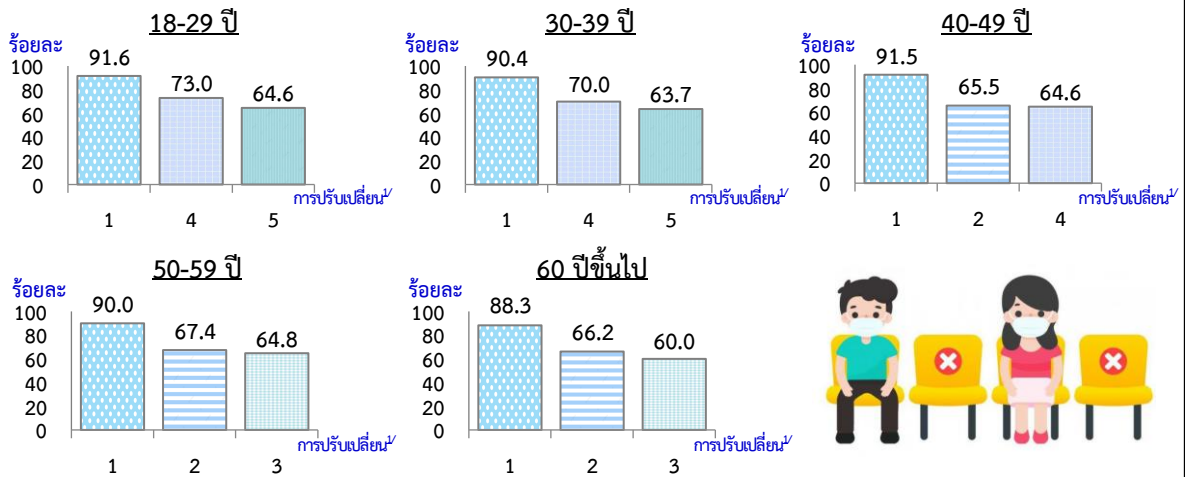
โดยสังเกตได้ว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นเริ่มมีการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตวิถีใหม่ โดยนำเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามาใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาน้อยกว่า เช่นเดียวกับกับผู้ที่มีอายุ 18-49 ปี ก็มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้มากกว่าผู้ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

แผนภูมิ 4 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามการปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal Life) 3 อันดับแรก ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 กลุ่มระดับการศึกษา และกลุ่มอายุ

กลุ่มระดับการศึกษา

กลุ่มอายุ

- 1 จัดเตรียมอุปกรณ์ก่อนออกจากบ้าน เช่น หน้ากากอนามัย เจลล้างมือ/แอลกอฮอล์ เป็นต้น
- 2 หลีกเลี่ยงการไปอยู่ในสถานที่แออัด/การอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม/งานเลี้ยงสังสรรค์ เป็นต้น
- 3 ออกนอกบ้านเท่าที่จำเป็น เช่น ลดการไปห้างสรรพสินค้า/ตลาดนัด เป็นต้น
- 4 ใช้เทคโนโลยีในการทำธุรกรรมออนไลน์ เช่น โอนเงิน ถอนเงิน ชำระค่าสินค้า/บริการผ่านแอปพลิเคชัน เป็นต้น
- 5 ใช้เทคโนโลยี/โซเชียลมีเดียมากขึ้น เช่น ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทำงานที่บ้าน (Work from Home) Facebook Line Zoom เป็นต้น

หมายเหตุ : 1/ ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ

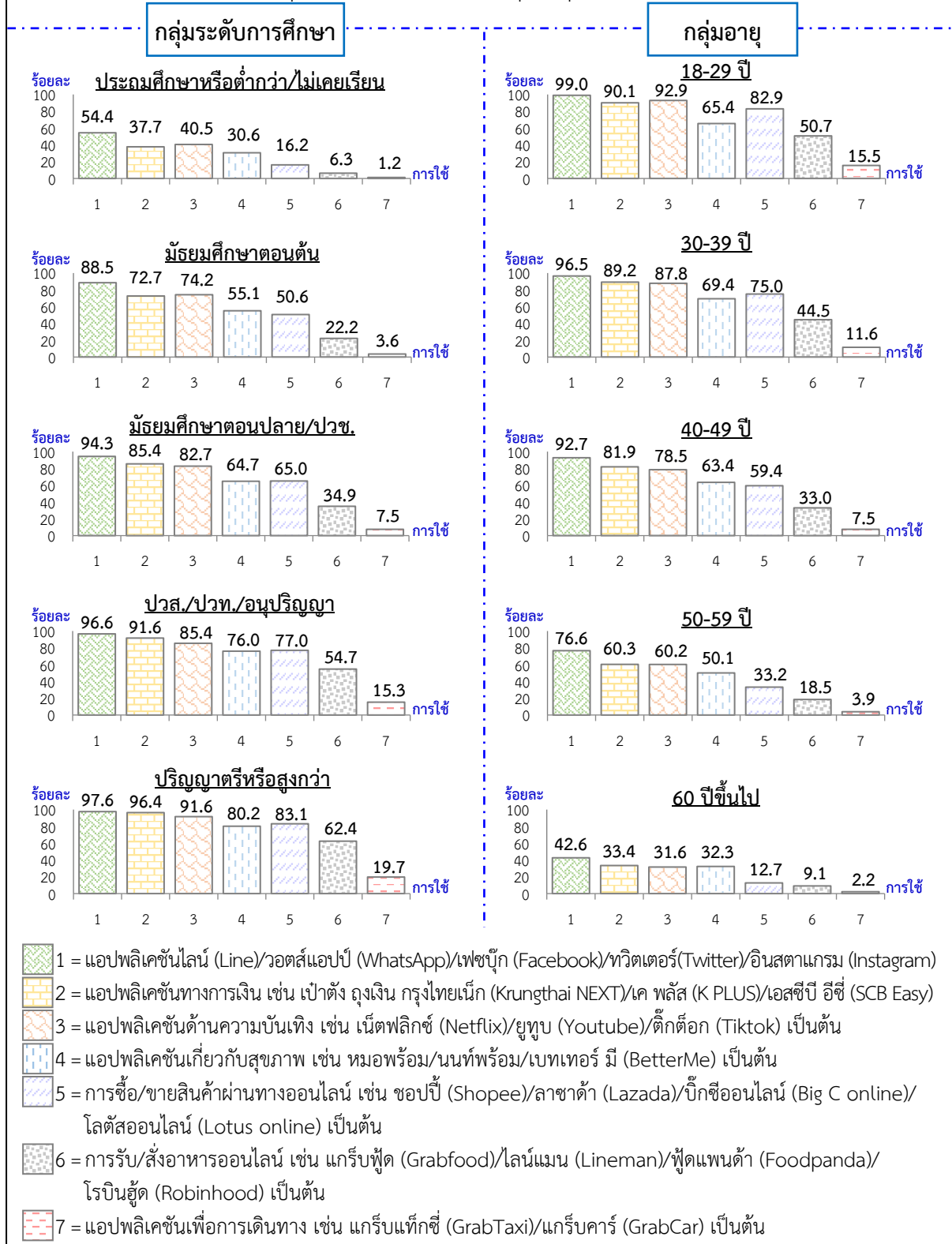
4. การใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และแอปพลิเคชัน (Application)

สื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันที่ประชาชนใช้มากที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ (1) แอปพลิเคชันไลน์ (Line)/วอตส์แอปป์ (WhatsApp)/เฟซบุ๊ก (Facebook)/ทวิตเตอร์ (Twitter)/อินสตาแกรม (Instagram) (ร้อยละ 81.5) (2) แอปพลิเคชันทางการเงิน เช่น เป๋าตัง กรุงไทยเน็กซ์ (Krungthai NEXT)/เค พลัส (K PLUS)/เอสซีบี อีซี (SCB Easy) เป็นต้น (ร้อยละ 70.7) และ (3) แอปพลิเคชันด้านความบันเทิง เช่น เน็ตฟลิกซ์ (Netflix)/ยูทูบ (Youtube)/ติ๊กต็อก (Tiktok) เป็นต้น (ร้อยละ 69.7)

แผนภูมิ 5 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และแอปพลิเคชัน (Application)				
สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และแอปพลิเคชัน (Application)		ใช้	ไม่ใช้	วัตถุประสงค์หลักในการใช้งาน 3 อันดับแรก
1) แอปพลิเคชันไลน์ (Line)/วอตส์แอปป์ (WhatsApp)/เฟซบุ๊ก (Facebook)/ทวิตเตอร์ (Twitter)/อินสตาแกรม (Instagram)	18.5%		81.5%	1. เพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อน/ครอบครัว (53.7%) 2. เพื่อติดตามข่าวสารต่าง ๆ (13.1%) 3. เพื่อความบันเทิง (8.8%)
2) แอปพลิเคชันทางการเงิน เช่น เป๋าตัง กรุงเงิน กรุงไทยเน็กซ์ (Krungthai NEXT)/เค พลัส (K PLUS)/เอสซีบี อีซี (SCB Easy) เป็นต้น	29.3%		70.7%	1. เพื่อซื้อสินค้าและบริการ (63.0%) 2. เพื่อทำงาน/สร้างรายได้ (5.9%) 3. เพื่อติดต่อสื่อสารกับเพื่อน/ครอบครัว (0.6%)
3) แอปพลิเคชันด้านความบันเทิง เช่น เน็ตฟลิกซ์ (Netflix)/ยูทูบ (Youtube)/ติ๊กต็อก (Tiktok) เป็นต้น	30.3%		69.7%	1. เพื่อความบันเทิง (66.0%) 2. เพื่อติดตามข่าวสารต่าง ๆ (1.9%) 3. เพื่อการศึกษา สืบค้นข้อมูล (1.0%)
4) แอปพลิเคชันเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น หมอพร้อม/นันทพร้อม/เบทเทอร์ มี (BetterMe) เป็นต้น	43.9%		56.1%	1. เพื่อดูแลสุขภาพ (37.2%) 2. เพื่อติดตามข่าวสารต่าง ๆ (12.0%) 3. เพื่อเดินทาง (3.7%)
5) การซื้อ/ขายสินค้าผ่านทางออนไลน์ เช่น ช้อปปี้ (Shopee)/ลาซาด้า (Lazada)/บิ๊กซีออนไลน์ (Big C online)/โลตัสออนไลน์ (Lotus online) เป็นต้น	48.4%		51.6%	1. เพื่อซื้อสินค้าและบริการ (50.4%) 2. เพื่อทำงาน/สร้างรายได้ (0.5%) 3. เพื่อความบันเทิง (0.3%)
6) การรับ/ส่งอาหารออนไลน์ เช่น แกร็บฟู้ด (Grabfood)/ไลน์แมน (Lineman)/ฟู้ดแพนด้า (Foodpanda)/โรบินฮู้ด (Robinhood) เป็นต้น	69.7%		30.3%	1. เพื่อซื้อสินค้าและบริการ (29.2%) 2. เพื่อดูแลสุขภาพ (0.4%) 3. เพื่อทำงาน/สร้างรายได้ (0.3%)
7) แอปพลิเคชันเพื่อการเดินทาง เช่น แกร็บแท็กซี่ (GrabTaxi)/แกร็บคาร์ (GrabCar) เป็นต้น	92.1%		7.9%	1. เพื่อเดินทาง (5.5%) 2. เพื่อซื้อสินค้าและบริการ (1.8%) 3. เพื่อทำงาน/สร้างรายได้ (0.2%)
หมายเหตุ : ไม่ใช้ หมายถึง ผู้ที่ไม่ใช้อินเทอร์เน็ต หรือ ผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ต แต่ไม่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และแอปพลิเคชัน (Application)				

โดยสังเกตได้ว่า ผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำกว่า เช่นเดียวกับกับผู้มีอายุ 18-49 ปี ก็มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และแอปพลิเคชันมากกว่าผู้มีอายุ 50 ปีขึ้นไป

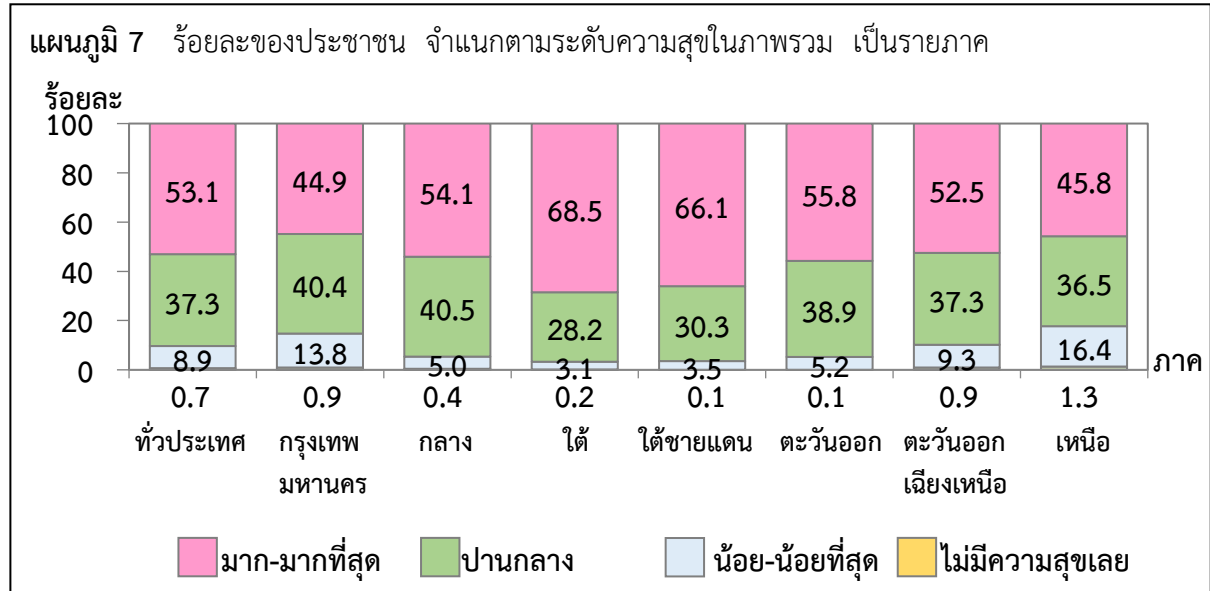
แผนภูมิ 6 ร้อยละของประชาชน จำแนกตามการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) และแอปพลิเคชัน (Application) กลุ่มระดับการศึกษา และกลุ่มอายุ

5. ความสุขในภาพรวมของประชาชน

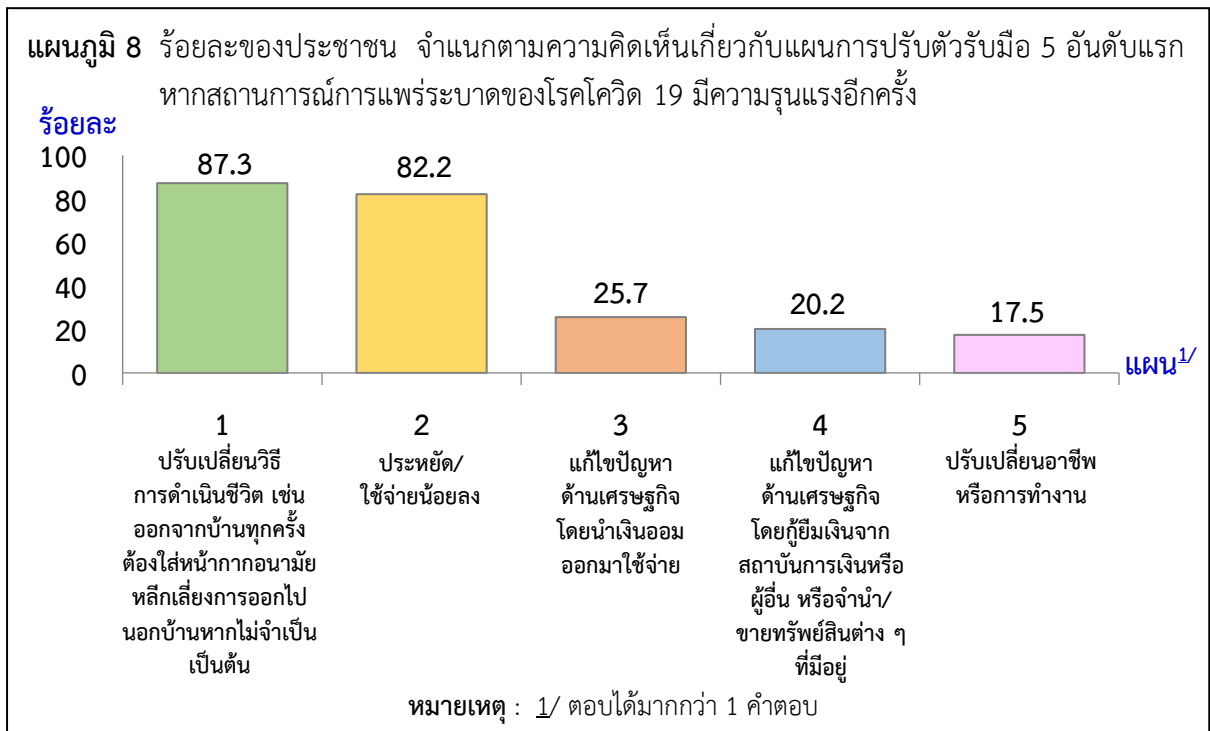
ประชาชนร้อยละ 53.1 ระบุว่ามีความสุขในภาพรวมอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด (มากที่สุดร้อยละ 46.4 และมากที่สุดร้อยละ 6.7) ร้อยละ 37.3 ระบุว่ามีความสุขปานกลาง และร้อยละ 8.9 ระบุว่ามีความสุขอยู่ในระดับน้อย-น้อยที่สุด (น้อยร้อยละ 7.3 และน้อยที่สุดร้อยละ 1.6) ขณะที่ร้อยละ 0.7 ระบุว่าไม่มีความสุขเลย

โดยสังเกตได้ว่า ประชาชนในภาคใต้และภาคใต้ชายแดนมีความสุขในภาพรวมอยู่ในระดับมาก-มากที่สุด ในสัดส่วนที่สูงกว่าภาคอื่น คือ ร้อยละ 68.5 และร้อยละ 66.1 ตามลำดับ ขณะที่ภาคอื่นมีประมาณร้อยละ 44-56

6. แผนการปรับตัวรับมือหากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีความรุนแรงอีกครั้ง

หากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 มีความรุนแรงอีกครั้ง ประชาชนมีแผนการปรับตัวรับมือ 3 อันดับแรก ดังนี้ (1) ปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิต เช่น ออกจากบ้านทุกครั้งต้องใส่หน้ากากอนามัย หลีกเลี่ยงการออกไปนอกบ้านหากไม่จำเป็น เป็นต้น (ร้อยละ 87.3) (2) ประหยัด/ใช้จ่ายน้อยลง (ร้อยละ 82.2) และ (3) แก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจโดยนำเงินออมออกมาใช้จ่าย (ร้อยละ 25.7)

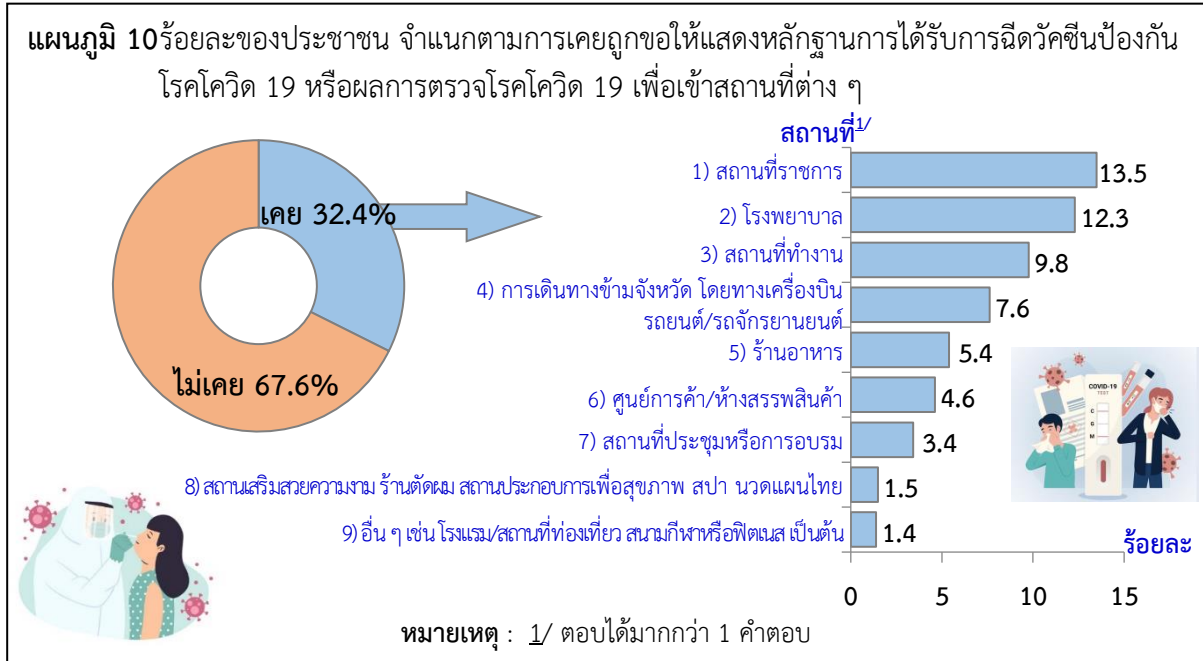

7. ความคิดเห็นต่อยุทธศาสตร์ให้ประชาชนแสดงหลักฐานการได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 หรือผลการตรวจโรคโควิด 19 เพื่อเข้าสถานที่ต่าง ๆ

ประชาชนร้อยละ 85.1 ระบุว่าเห็นด้วยกับยุทธศาสตร์ให้ประชาชนแสดงหลักฐานการได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 หรือผลการตรวจโรคโควิด 19 (ทั้งการตรวจที่โรงพยาบาล/คลินิก หรือการตรวจด้วยตนเองด้วยชุดตรวจ Antigen Test Kit) เพื่อเข้าสถานที่ต่าง ๆ ขณะที่ร้อยละ 14.9 ระบุว่าไม่เห็นด้วย (ในจำนวนนี้ให้เหตุผลว่า มีความยุ่งยาก/ทำให้เสียเวลา ชุดตรวจมีราคาแพง เป็นสิทธิส่วนบุคคล เป็นต้น)

ทั้งนี้ยังพบว่า ประชาชนร้อยละ 32.4 ระบุว่าเคยถูกขอให้แสดงหลักฐานการได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคโควิด 19 หรือผลการตรวจโรคโควิด 19 เพื่อเข้าสถานที่ต่าง ๆ ขณะที่ร้อยละ 67.6 ระบุว่าไม่เคยสำหรับสถานที่ที่เคยถูกขอให้แสดงหลักฐานฯ มากที่สุด 3 อันดับแรก ดังนี้ (1) สถานที่ราชการ (ร้อยละ 13.5) (2) โรงพยาบาล (ร้อยละ 12.3) และ (3) สถานที่ทำงาน (ร้อยละ 9.8)

8. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการสำรวจดังกล่าว สำนักงานสถิติแห่งชาติขอแนะนำเรียนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

1) ควรมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หลากหลายช่องทางและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความสับสน ตื่นตระหนก และวิตกกังวลจนส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตประจำวัน รวมทั้งการสร้างความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตัวเมื่ออยู่กับคนในครอบครัวและเมื่อออกนอกบ้าน เช่น การแยกรับประทานอาหารร่วมกัน หรือการรับประทานอาหารโดยใช้ช้อนกลางส่วนตัว การงดใช้ของใช้ส่วนตัวร่วมกันกับสมาชิกคนอื่นในครอบครัว เป็นต้น

2) ควรมีการส่งเสริม/ป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 โดยรัฐต้องสนับสนุนให้ประชาชนเข้าถึงอุปกรณ์ทางการแพทย์/ชุดตรวจโควิด 19 (เช่น ATK หน้ากากอนามัย เป็นต้น) ได้ในราคาที่ย่อมเยา หรือการตรวจ ATK ให้ฟรีสำหรับการเข้าสถานที่ราชการต่าง ๆ เป็นต้น รวมทั้งควรมีมาตรการส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้ที่ไม่ต้องการฉีดวัคซีนหันมาฉีดวัคซีนเพิ่มมากขึ้น หรือผู้ที่ได้รับวัคซีนครบสองโดสแล้วกลับมาฉีดวัคซีนเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันหมู่มากที่สุด

3) ควรมีการส่งเสริม/สนับสนุนให้ประชาชนใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพิ่มมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงของการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เช่น การใช้จ่ายผ่านแอปพลิเคชัน (เช่น เป๋าตัง ถูงเงิน กรุงไทยเน็กซ์/เค พลัส/เอสซีบี อีซี เป็นต้น) การให้ความช่วยเหลือประชาชนผ่านมาตรการเยียวยาและฟื้นฟูเศรษฐกิจโดยใช้แอปพลิเคชัน (เช่น คนละครึ่ง ม.33 เรารักกัน เป็นต้น) เป็นต้น

4) ควรมีการส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนรู้เท่าทันภัยที่เกิดจากการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อไม่ให้ถูกหลอกลวงได้ง่าย โดยเฉพาะให้ความสำคัญกับกลุ่มผู้สูงอายุมากที่สุด

5) ควรมีนโยบายหรือมาตรการช่วยเหลือเยียวยาอย่างต่อเนื่องให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ผ่านมาตรการหรือโครงการต่าง ๆ เช่น มาตรการลดดอกเบี้ยเงินกู้ มาตรการพักชำระหนี้ เป็นต้น